

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA

POŻAROWEGO

URZĘDU MIEJSKIEGO W PODDĘBICACH

Spis treści :

Wstęp	str	2-3
Charakterystyczne potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania	str	3-4
Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru	str	4-5
Zasady zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo	str	6-7
Zasady wyposażania obiektów w podręczny sprzęt gaśniczy	str	7-8
Stale i półstałe środki gaśnicze oraz instalacja alarmowa	str	
Organizacja i warunki ewakuacji	str	8- 11
Zasady postępowania na wypadek powstania pożaru	str	12
Zasady postępowania dla osób przebywających w Urzędzie	str	13
Wskazania w zakresie bezpieczeństwa dla użytkowników obiektu	str	14
Plan ewakuacji z budynku Urzędu Miejskiego w Poddębicach	str	15

W S T Ę P

Požary stanowią jedną z najdotkliwszych i najgroźniejszych klęsk żywiołowych, niszczą bowiem bezpośrednio mienie, a często i życie ludzkie.

Szczególne znaczenie z punktu widzenia ochrony przeciwpożarowej stanowią obiekty, w których ewentualny pożar może stworzyć zagrożenie dla życia wielu ludzi.

W myśl postanowień ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej / tekst jednolity : Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229 z późniejszymi zmianami / osoba fizyczna, prawna, organizacja lub instytucja korzystająca ze środowiska przyrodniczego, budynku, obiektu lub terenu obowiązana jest zabezpieczyć w/w przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

Zapewnienie ochrony przeciwpożarowej polega w szczególności na :

- 1/ przestrzeganiu przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- 2/ wyposażeniu budynku w sprzęt przeciwpożarowy i ratowniczy oraz w środki gaśnicze zgodnie z normatywnie określonymi zasadami,
- 3/ zapewnienie osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji,
- 4/ przygotowaniu budynku do prowadzenia akcji ratowniczej,
- 5/ ustaleniu sposobu postępowania na wypadek powstania pożaru.

Niniejsza instrukcja określa wymagania przeciwpożarowe dotyczące obiektu administrowanego przez Urząd Miejski w Poddębicach, zwany dalej Urzędem. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 listopada 1992 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków i terenów, budynek Urzędu zaliczony jest do kategorii zagrożenia ludzi ZL – I.

Wytyczne w zakresie bezpieczeństwa pożarowego określone są w/g obowiązujących norm i przepisów prawnych oraz aktualnej wiedzy technicznej w tym zakresie.

CHARAKTERYSTYCZNE POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTANIA POŻARU I DROGI JEGO ROZPRZESTRZENIANIA

Budynek Urzędu kwalifikuje się do kategorii zagrożenia ludzi . Biorąc pod uwagę fakt , że w obiekcie tym oprócz pracowników mogą również przebywać interesanci nie znający i najczęściej nie przestrzegający wskazań i przepisów przeciwpożarowych należy przyjąć , że w pewnych warunkach może wystąpić w tym budynku zwiększone zagrożenie pożarowe .

Powstanie pożaru może nastąpić wskutek bardzo wielu przyczyn .

Najczęstsze przyczyny to :

- 1) nieostrożność , lekkomyślność lub niedbalstwo , na które składają się w szczególności :
 - a) wrzucanie niedopałków papierosów i zapalek do koszy z odpadkami ,
 - b) palenie papierosów i używanie otwartego ognia w miejscach niedozwolonych ,
 - c) pozostawienie bez dozoru włączonych do sieci urządzeń elektrycznych ,
 - d) używanie płynów łatwopalnych przy jednoczesnym paleniu papierosów lub w pobliżu otwartego ognia ,
 - e) prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo bez zachowania właściwych środków bezpieczeństwa pożarowego .
- 2) wady urządzeń i instalacji elektrycznych , które są spowodowane przez :
 - a) używanie prowizorycznego sprzętu elektrycznego / np. nagrzewającego się , iskrzącego/
 - b) eksploataowanie prowizorycznych instalacji elektrycznych ,
 - c) zły stan tablic rozdzielczych instalacji energetycznych ,
 - d) przeciążenie sieci energetycznej ,
 - e) podpalenia .

3/ wyładowania atmosferyczne /brak konserwacji istniejącej lub jej uszkodzenie/ ,

4/ nieostrożność nieletnich / dzieci/ - zabawa z ogniem otwartym , zapalkami , materiałami łatwopalnymi .

Rozszerzenie się pożaru może być spowodowane przez :

- 1) nasilenie ogniska pożaru tj. :
 - 2) a) promieniowanie cieplne spalanego materiału na inny palny materiał znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie , zwiększający się dopływ powietrza , a zimą tlenu podtrzymującego proces palenia , przez nieszczelność drzwi i okien :
 - b) nie podjęcie w porę schładzania palnych elementów budynku ,
 - c) nie odcięcie dopływu energii elektrycznej .
- 2) ciągi powietrza , a w ich następstwie przerzuty płomieni i iskier zarówno w poziomie jednej kondygnacji , jak również w pionie na wyższe i niższe kondygnacje .
- 3) rozgrzanie palnych elementów w stropach między kondygnacyjnych .

ZASADY ZAPOBIEGANIA MOŻLIWOŚCI POWSTANIA POŻARU

W administrowanych budynku Urzędu Miejskiego w Poddębicach oraz na terenie do niego przyległym zabronione jest wykonywanie czynności , które mogą spowodować pożar , jego rozprzestrzenianie się , utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji .

W szczególności zabrania się :

- 1) używania ognia otwartego i palenia tytoniu w budynku urzędu ,
- 2) rozgrzewania za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu,
- 3) spalania śmieci i odpadków w miejscach umożliwiających zapalenie się innych materiałów ,
- 4) garażowania pojazdów silnikowych w pomieszczeniach nie przeznaczonych do tego celu ,
przechowywania materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od :
 - a) urządzeń i instalacji , których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzać się do temperatury przekraczającej 100 st. C ,
 - b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV ,
- 6) użytkowania elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta ,
- 7) stosowania do osłony punktów świetlnych materiałów palnych ,
- 8) instalowania opraw oświetleniowych oraz osprzętu elektrycznego bezpośrednio na podłożu palnym ,
- 9) składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służącej ewakuacji ,
- 10) ustawiania na klatkach schodowych jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację ,
- 11) zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie ,
uniemożliwienie lub ograniczenie dostępu do :
 - a) urządzeń przeciwpożarowych ,
 - b) wyjść ewakuacyjnych ,
 - c) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego ,
- 13) przechowywania materiałów palnych w pomieszczeniach piwnicznych w obrębie klatek
- 14) schodowych i korytarzy ,
- 14) stosowania palnych sufitów podwieszanych .

ZASADY ZABEZPIECZANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO :

Prace niebezpieczne pożarowo podczas prac remontowo – budowlanych związane z użyciem otwartego ognia prowadzone wewnątrz budynku lub na przyległym do niego terenie należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru .

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo Kierownik Zakładu pracy lub osoba przez niego upoważniona jest obowiązana :

- 1) ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie , w którym będą wykonywane ,
- 2) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających an celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru ,
- 3) wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy , jej przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po jej zakończeniu .

Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo należy przestrzegać następujących zasad :

- 1) należy zabezpieczyć przed zapaleniem wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych , w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji elektrycznych ,
- 2) w pomieszczeniach , w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwopalnych cieczy lub gazów prace pożarowo niebezpieczne można prowadzić wyłącznie wtedy , gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10 % ich dolnej granicy wybuchowości ,
- 3) miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażyć w sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru .

- 4) po zakończeniu prac należy dokładnie skontrolować miejsce , w którym były wykonywane ,
- 5) prace pożarowo niebezpieczne należy powierzać wyłącznie osobom do tego celu upoważnionym , posiadającym odpowiednie kwalifikacje ,
- 6) kierownik zespołu prac niebezpiecznych pożarowo lub osoba przez niego upoważniona zobowiązana jest przed rozpoczęciem prac zapoznać wyznaczone osoby z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do wybuchu pożaru ,
- 7) sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wzniesienia pożaru .

ZASADY WYPOSAŻANIA URZĘDU W PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY

Podległe obiekty powinny być wyposażone w podręczny sprzęt gaśniczy , dostosowany do gaszenia tych grup pożarów , które mogą wystąpić w obiekcie . Sprzęt powinien być poddawany badaniom i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w przepisach szczególnych , jednak nie rzadziej niż raz na pół roku . Budynek biurowy zalicza się do kategorii zagrożenia ludzi ZL- III natomiast obiekty użyteczności publicznej lub ich części do ZL- I , w związku z tym normatyw wyposażenia w podręczny sprzęt gaśniczy wynosi : jedna jednostka sprzętu o masie środka gaśniczego co najmniej 2 kg / lub 2 dm³ / na każde 300 m² powierzchni .

Przy rozmieszczaniu sprzętu gaśniczego w obiektach należy stosować następujące zasady :

- 1) sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych , przy wejściach i klatkach schodowych , przy przejściach i korytarzach lub przy wyjściach na zewnątrz .

- 2) sprzęt należy umieszczać na każdej kondygnacji ,
- 3) miejsce usytuowania sprzętu powinno być oznakowane zgodnie z normą PN- 92/N-01258/01 . Znaki bezpieczeństwa . Ochrona przeciwpożarowa .
- 4) do sprzętu należy zapewnić dostęp co najmniej 1 m ,
- 5) sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła / piece , grzejniki / ,
- 6) odległość dojścia do sprzętu nie powinna być większa niż 30 m .

STAŁE I PÓLSTAŁE URZĄDZENIA GAŚNICZE ORAZ INSTALACJA SYGNALIZACYJNO – ALARMOWA .

Na podstawie dokonanej oceny stwierdza się , że budynek Urzędu nie wymaga wyposażenia go w stałe lub półstałe urządzenia gaśnicze , jak również nie wymaga ochrony za pomocą instalacji sygnalizacyjno - alarmowej .

ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI

W miejscach przeznaczonych na pobyt ludzi w budynku, należy zapewnić odpowiednie warunki ewakuacji .

W celu zapewnienia ewakuacji ludzi z obiektów i pomieszczeń należy uwzględnić liczbę przebywających w nich ludzi , ich stan sprawności oraz funkcję , wielkość i wysokość pomieszczeń i obiektów .

W celu zapewnienia bezpiecznych warunków ewakuacji należy spełnić wymagania , a w szczególności :

- 1) wyjścia z pomieszczeń na drogi ewakuacyjne powinny być zamykane drzwiami ,
- 2) drzwi ewakuacyjne z budynku powinny otwierać się na zewnątrz ,
- 3) szerokość wyjścia ewakuacyjnego / drzwi/ należy dostosować do liczby osób mogących przebywać jednocześnie w pomieszczeniu przyjmując 0,6 m szerokości wyjścia na 100 osób , lecz nie mniej niż 0,9 m w świetle .
- 4) długość przejścia w pomieszczeniu , mierzona od najdalszego miejsca , w którym może przebywać człowiek , do wyjścia na drogę ewakuacyjną nie powinna przekraczać w pomieszczeniach zaliczanych do ZL- I i ZL- III – 40 m .
- 5) należy zapewnić 2 wyjścia ewakuacyjne , jeżeli powierzchnia pomieszczeń zaliczanych do ZL-I i ZL- III – i przeznaczonych na pobyt ludzi przekracza 300 m² ,
- 6) szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych / korytarzy / nie może być mniejsza niż 1,4 m , wysokość minimum 2,2 m ,
- 7) zapewnienie drożności dróg ewakuacyjnych oraz odpowiedniej bezpiecznej pożarowo odbudowy ,
- 8) pionowe i poziome drogi ewakuacyjne należy odbudować ścianami nie rozprzestrzeniającymi ognia o klasie odporności pożarowej min „ C ” / 0,25 / ,
- 9) dopuszczalna długość dojścia ewakuacyjnego to znaczy odległość od wyjścia z pomieszczeń na drogę ewakuacyjną/ pionową lub poziomą / dla ZL- I i ZL – II nie może być większa niż 20 m przy jednym dojściu oraz odpowiednio 45 m dla dwóch lub większej liczby dojść .

10) Drogi ewakuacyjne , wyjścia ewakuacyjne oraz kierunki ewakuacji powinny być oznakowane zgodnie z PN-92/N-01256/02. Znaki bezpieczeństwa . Ochrona przeciwpożarowa .

Ponadto na drogach komunikacji ogólnej służącym celom ewakuacji jest zabronione :

- 1) stosowanie do wykończenia wnętrz materiałów , których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące ,
- 2) stosowanie łatwopalnych wykładzin podłogowych oraz palnego wystroju wnętrz ,
- 3) wykonywanie rozsuwanych , obrotowych i podnoszonych drzwi wyjściowych / drzwi wyjściowe powinny otwierać się na zewnątrz,
- 4) wykonywanie schodów ze stopniami zabiegowymi oraz spoczników ze schodami ,
- 5) zastawianie dróg ewakuacyjnych przedmiotami utrudniającymi ewakuację .

Sposób prowadzenia ewakuacji:

Nadrzędnym celem , któremu muszą być podporządkowane wszystkie inne działania, jest ratowanie ludzi .

Ewakuację prowadzi zarządzający obiektem bądź osoba przez niego wyznaczona , która winna charakteryzować się odpowiednią sprawnością fizyczną oraz opanowaniem .

Wszyscy pracownicy muszą dokładnie znać wszystkie drogi ewakuacyjne oraz możliwości wydostania się z poszczególnych pomieszczeń .

Podczas prowadzenia ewakuacji należy kierować się następującymi zasadami :

- 1) zdrowi , dorośli ludzie , najczęściej sami podejmują próby ratunku , wzywają krzykiem pomocy , dążą do wyjść , okien i w razie objęcia od dołu klatki schodowej płomieniami – starają się przedostać na dach .

2) jeżeli ludzie , podejmujący próby uratowania się , zostaną zaskoczeni przez żar , dym lub płomień i utracą przytomność – można ich znaleźć najczęściej na klatkach schodowych przy schodach itp.

3) zagrożone dzieci najczęściej szukają schronienia w obszarach zamkniętych , zaułkach itp..

Najistotniejszym elementem ewakuacji jest przeciwdziałanie panice , która jest częstym zjawiskiem towarzyszącym w razie pożaru . Środki przeciwdziałania panice to :

- 1) przykład osobisty ,
- 2) zdecydowany nakaz ,
- 3) wykazanie nierealności niebezpieczeństwa ,
- 4) zagrożenie bronią ,
- 5) użycie siły ,
- 6) unieszkodliwienie przywódcy paniki itp. .

E w a k u a c j a m i e n i a

Na wstępie należy ewakuować dokumenty , przedmioty i urządzenia najbardziej cenne (należy przyjąć realność ewakuacji) . Dokumenty , przedmioty i urządzenia wynosić tak , by nie uległy one zniszczeniu , a jednocześnie nie tarasowały przejść i dróg ewakuacyjnych . Miejsce ich składowania musi być zabezpieczone przed ogniem , zalaniem wodą oraz kradzieżą . Każdy z pracowników powinien być pouczony o tym , jakie ruchomości obowiązuje ewakuować w razie pożaru .

ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU

- 1) Postępowanie pracowników w przypadku powstania pożaru do czasu przybycia jednostek ratowniczo – gaśniczych :
 - a) w przypadku pożaru pracownik który go pierwszy zauważył obowiązany jest natychmiast zaalarmować wszelkimi dostępnymi środkami : głosem , urządzeniem alarmowym , telefonicznie – inne osoby znajdujące się w obiektach oraz straż pożarna i zarządzającego obiektem
 - b) w przypadku nieobecności zarządzającego obiektem lub osoby upoważnionej do objęcia kierownictwa , względnie jeżeli osoba taka nie przejawia dostatecznej inicjatywy – kierownictwo powinna objąć osoba najbardziej energiczna i opanowana .
- 2) Zarządza ona podział zadań takich , jak:
 - a) zaalarmowanie straży pożarnej ,
 - b) doniesienie sprzętu pożarniczego ,
 - c) organizacja ewakuacji ludzi i mienia .
- 3) Pozostali pracownicy obowiązani są podporządkować się bez zastrzeżeń poleceniom osoby , która objęła kierownictwo , a przede wszystkim :
 - a) spokojnym i zdecydowanym głosem informować zagrożone osoby o kierunku wyjścia ,
 - b) wzywać do zachowania spokoju ,
 - c) roztaczać opiekę nad dziećmi , osobami starszymi ,
 - d) sprawdzić , czy wszystkie osoby opuściły zagrożone pomieszczenia i obiekty .
- 4) Po zawiadomieniu straży pożarnej należy wyznaczyć przewodnika – pilota , który ma za zadanie pokierować samochody bojowe straży pożarnej ,
- 5) W chwili przybycia straży pożarnej osoba kierująca działaniami ratowniczymi ma obowiązek poinformować dowódcę przybyłej jednostki o dotychczasowym przebiegu akcji i wydanych poleceniach oraz podporządkować się jego poleceniom .
- 6) Przybycie straży pożarnej nie zwalnia pracowników od dalszej współpracy w zakresie zwalczania pożaru oraz ewakuacji ludzi i mienia . Czynności te należy ściśle wykonywać .

ZASADY POSTĘPOWANIA DLA OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH W URZĘDZIE :

- 1) w przypadku zauważenia pożaru należy natychmiast zaalarmować pozostałe osoby przebywające w obiektach i pomieszczeniach ,
- 2) natychmiast po zaalarmowaniu należy się ewakuować z zagrożonych pomieszczeń ,
- 3) podporządkować się bezwzględnie poleceniom osoby kierującej działaniami , nie utrudniać ich działań ,
- 4) zachować spokój , nie wzniecać paniki oraz niepokoju .

Szkolenie przeciwpożarowe pracowników jest jednym z podstawowych warunków zabezpieczenia przed powstaniem pożaru oraz umożliwia podjęcie właściwych działań w przypadku jego zaistnienia .

Zaznajamianie z przepisami przeciwpożarowymi dotyczy wszystkich pracowników bez względu na sprawowaną funkcję i stanowisko służbowe .

Program szkolenia winien obejmować następujące zagadnienia :

- 1) Zagrożenie pożarowe obiektów
- 2) zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru
- 3) Znajomość i obsługa praktyczna sprzętu gaśniczego
- 4) Zasady postępowania na wypadek pożaru .

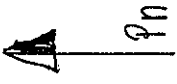
WSKAZANIA W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO DLA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTÓW

Mając na uwadze bezpieczeństwo pożarowe użytkowników **zabrania się** wykonywania czynności , które mogą spowodować pożar , utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji , a w szczególności :

- 1) palenia tytoniu i używania otwartego ognia otwartego w miejscach zabronionych ,
- 2) pozostawienia bez dozoru włączonych do sieci urządzeń elektrycznych itp.,...
- 3) używania prowizorycznego sprzętu elektrycznego oraz przeciążania instalacji elektrycznej
- 4) manipulowania oraz przeprowadzania samodzielnych napraw gniazdek , wtyczek , bezpieczników w tablicach rozdzielczych .
- 5) uszkodzania lub niszczenia podręcznego sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych ,
- 6) uniemożliwienie lub ograniczenie dostępu do wyłączników lub tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz zaworów gazu ,
- 7) zastawiania dróg komunikacji ogólnej , służących celom ewakuacji ,
- 8) niszczenia znakowania dróg , wyjść ewakuacyjnych oraz tablic informacyjnych .
- 9) zastawiania dróg pożarowych i dojazdów do budynków .

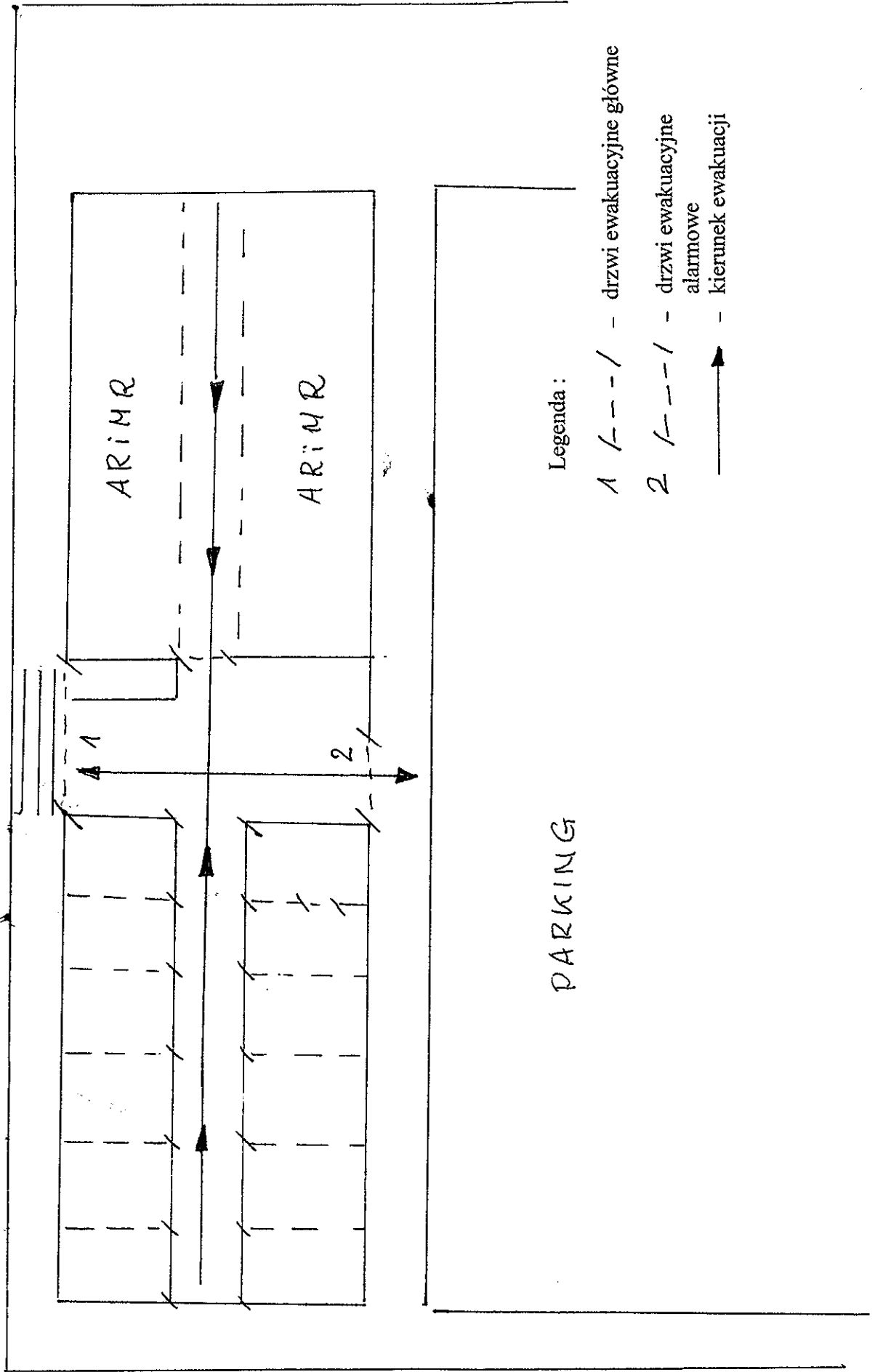
BURMISTRZ

Roman Bažnera

Plan ewakuacji z budynku Urzędu Miejskiego w Poddebicach

ul. Łódzka

Legenda :

- 1 / - - - / - drzwi ewakuacyjne główne
- 2 / - - - / - drzwi ewakuacyjne
alarmowe
- — — — —> kierunek ewakuacji

ul. Piłsudskiego